

Vec C-428/21 PPU

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

14. júl 2021

Vnútroštátny súd:

Rechtbank Amsterdam

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. júl 2021

Európsky zatykač vydaný proti:

HM

Ďalší účastník konania:

Openbaar Ministerie

Rechtbank Amsterdam, Internationale rechtshulpkamer (súd v Amsterdame, Holandsko, senát pre medzinárodnú právnu pomoc)

[omissis] **Dátum rozhodnutia: 14. júl 2021**

Procesné rozhodnutie o návrhu na rozšírenie stíhania v zmysle § 14 ods. 1 písm. f) Overleveringswet (zákon o odovzdávaní osôb), ktorý podal Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) 13. apríla 2021 a ktorý sa týka rozšírenia stíhania **HM**, narodeného v... dňa..., aktuálne sa zdržiavajúceho v Maďarsku.

1. Doterajší priebeh konania

Návrh bol prejednaný na neverejnom zasadnutí 27. mája 2021 za prítomnosti prokurátora C. L. E. McGiverna.

Dňa 10. júna 2021 bolo vydané procesné rozhodnutie, na základe ktorého bolo opätovne začaté konanie a prejednanie veci sa prerušilo na neurčitú dobu, lebo tento súd potreboval na rozhodnutie viac času.

Dňa 14. júla 2021 tento súd na verejnom pojednávaní ukončil skúmanie veci a ihneď potom vydal rozhodnutie.

2. Posúdenie návrhu: právo odovzdanej osoby na obhajobu

Platné právo Únie

I. Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmenené a doplnené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24) (ďalej len „**rámcové rozhodnutie**“).

Článok 11 ods. 2 a článok 14 rámcového rozhodnutia sú súčasťou kapitoly II („**Postup odovzdania**“) a znejú takto:

„Článok 11

Práva vyžiadaných osôb

...

2. Vyžiadaná osoba, ktorá je zatknutá s cieľom výkonu európskeho súdneho zatykača, má právo na pomoc právneho zástupcu a tlmočníka

v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu.“

„Článok 14

Vypočutie vyžadanej osoby

Ak zatknutá osoba nesúhlasí so svojím odovzdaním podľa článku 13, má nárok, aby bola vypočutá vykonávajúcim súdnym orgánom v súlade s právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu.“

Článok 27 ods. 2, 3 a 4 rámcového rozhodnutia je súčasťou kapitoly III („Účinky odovzdania“) a v rozsahu relevantnom pre prejednávanú vec znie takto:

„Článok 27

Možnosť trestného stíhania za iné trestné činy

...

2. S výnimkou prípadov uvedených v odsekoch 1 a 3 odovzdaná osoba sa nemôže trestne stíhať, odsúdiť alebo inak pozbaviť slobody pre iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním ako pre ten, pre ktorý bola odovzdaná.

3. Odsek 2 sa neuplatní v nasledujúcich prípadoch:

...

f) ak sa osoba po odovzdaní výslovne zriekla nároku na ‚*specialty rule*‘ so zreteľom na určené trestné činy, ktoré predchádzali jej odovzdaniu. Zrieknutie sa urobí pred príslušnými súdnymi orgánmi vydávajúceho členského štátu a zaznamená sa v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi tohto štátu. Zrieknutie sa formuluje tak, aby bolo jasné, že osoba sa súhlasu vzdala dobrovoľne a pri plnom vedomí si následkov. Za týmto účelom osoba má právo na právneho zástupcu;

g) ak vykonávajúcí súdny orgán, ktorý osobu odovzdal, dá svoj súhlas v súlade s odsekom 4.

4. Žiadosť o súhlas sa predloží vykonávajúcemu súdnemu orgánu doplnená o informáciu uvedenú v článku 8 ods. 1 a prekladom uvedeným v článku 8 ods. 2. Súhlas sa dá, ak trestný čin, pre ktorý je požadovaný, podlieha odovzdaniu v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia. Súhlas sa odmieta z dôvodov uvedených v článku 3 a inak môže sa odmietnuť iba z dôvodov uvedených v článku 4. Rozhodnutie sa prijme najneskôr do 30 dní po prijatí žiadosti.

Pre prípady uvedené v článku 5 vydávajúcí členský štát musí poskytnúť záruky, ktoré sú tam uvedené.“

Uplatniteľné vnútroštátne právo

II. Ustanovenia rámcového rozhodnutia boli prebraté prostredníctvom Wet van 29 april 2004 tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (Overleveringswet) [zákon z 29. apríla 2004, ktorým sa preberá rámcové rozhodnutie Rady o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (zákon o odovzdávaní osôb)], Staatsblad 2004, 195, naposledy zmeneného a doplneného zákonom zo 17. marca 2021, Staatsblad 2021, 155 (ďalej len „zákon o odovzdávaní osôb“).

§ 1 písm. g) zákona o odovzdávaní osôb znie takto:

„§ 1

Na účely tohto zákona platia tieto vymedzenia pojmov:

...

g) súd: rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko),

...“

§ 14 ods. 1 a 3 zákona o odovzdávaní osôb, ktorý je súčasťou kapitoly II („Odovzdanie osoby Holandskom“) oddielu 1 („Podmienky odovzdania“), preberá článok 27 ods. 2, 3 a 4 rámcového rozhodnutia a v rozsahu relevantnom pre prejednávanú vec stanovuje:

„§ 14

1. Odovzdanie je možné len pri splnení všeobecnej podmienky, že požadovaná osoba nebude trestne stíhaná, odsúdená alebo inak pozbavená osobnej slobody pre iné trestné činy spáchané pred jej odovzdaním, ako sú tie, pre ktoré bola odovzdaná, s výnimkou týchto prípadov:

...

f) ak súd vopred vydá súhlas, o ktorý bol požiadaný.

...

3. Prokurátor najneskôr na tretí deň od doručenia žiadosti súdneho orgánu, ktorý vydal zatykač, o súhlas podľa odseku 1 písm. f) alebo podľa odseku 2 písm. c) navrhne preskúmanie žiadosti súdom. Na tento účel prokurátor súdu predloží žiadosť, ku ktorej je pripojený preklad. Súd vydá súhlas v zmysle odseku 1 písm. f) alebo odseku 2 písm. c) z hľadiska trestných činov, v prípade ktorých je na základe

tohto zákona odovzdanie možné. O žiadosti sa v každom prípade rozhodne v lehote 27 dní od jej doručenia. Prokurátor o rozhodnutí súdu okamžite upovedomí súdny orgán, ktorý vydal zatykač.“

§ 25 ods. 1 a 3 zákona o odovzdávaní osôb je súčasťou kapitoly II oddielu 2 („Postup odovzdania“) časti C („Rozhodnutie o odovzdaní“) a stanovuje:

„§ 25

1. Vypočutie požadovanej osoby je verejné, pokiaľ táto osoba nepožiada o prejednanie veci s vylúčením verejnosti alebo pokiaľ to nenariadi súd zo závažných dôvodov uvedených v zápisnici z vypočutia.

...

3. Požadovaná osoba má pri vypočúvaní právo na právneho zástupcu.

...“

Prejudiciálne otázky

2.1 Dotknutá osoba je nigérijským štátnym príslušníkom. Dňa 25. mája 2020 rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) povolil jej odovzdanie do Maďarska na účely trestného stíhania za skutky, ktoré možno stručne opísať ako „legalizáciu príjmov z trestnej činnosti“. Dotknutá osoba bola skutočne odovzdaná do Maďarska 25. júna 2020 a odvtedy sa tam nachádza vo väzbe.

2.2 Dňa 13. apríla 2021 maďarský súdny orgán požiadal o súhlas s rozšírením trestných činov podľa článku 27 ods. 3 písm. g) a článku 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia. Uvedená žiadosť bola tomuto súdu doručená 4. mája. Žiadosť sa týka ďalších skutkov predstavujúcich „legalizáciu príjmov z trestnej činnosti“, ktoré boli spáchané pred skutočným odovzdaním dotknutej osoby do Maďarska. Žiadosť obsahuje informácie uvedené v článku 8 ods. 1 rámcového rozhodnutia. K tejto žiadosti je pripojená zápisnica z vypočutia odovzdanej osoby maďarským súdnym orgánom. Odovzdaná osoba počas vypočutia v prítomnosti svojho právneho zástupcu vyhlásila, že sa nezrieka nároku na „speciality rule“ podľa článku 27 ods. 3 písm. f) rámcového rozhodnutia.

2.3 Dňa 1. apríla 2021 nadobudol účinnosť Wet van 3 maart 2021 tot herimplementatie van onderdelen van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (wijziging van de Overleveringswet) [zákon z 3. marca 2021, ktorým sa nanovo preberajú určité ustanovenia rámcového rozhodnutia Rady o európskom zatykači a postupoch

odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (novela zákona o odovzdávaní osôb)].¹

2.4 Pred týmto dátumom mal právomoc rozhodnúť o žiadosti o súhlas v zmysle článku 27 ods. 3 písm. g) a článku 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia officier van justitie bij het arrondissementsparket Amsterdam (Okresná prokuratúra Amsterdam, Holandsko) [(bývalý) § 14 ods. 1 písm. f) a § 14 ods. 3 zákona o odovzdávaní osôb]. Tento orgán však nemožno považovať za „vykonávajúci súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 2 rámcového rozhodnutia, lebo pri výkone svojej rozhodovacej právomoci môže prijímať individuálne pokyny Minister van Justitie en Veiligheid (minister spravodlivosti a bezpečnosti). Na základe rozsudku Openbaar Ministerie (Falšovanie listín)² bola táto právomoc prenesená na rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) aktuálne účinným znením zákona o odovzdávaní osôb [§ 14 ods. 1 písm. f) a § 14 ods. 3 nového znenia zákona o odovzdávaní osôb].

2.5 Okrem ustanovení o informáciách, ktoré majú byť poskytnuté, o preklade a o lehotách, v akých má byť prijaté rozhodnutie, článok 27 rámcového rozhodnutia ani iné ustanovenie tohto právneho predpisu neobsahuje pravidlá týkajúce sa postupu, ktorý má dodržať vykonávajúci súdny orgán, keď rozhoduje o žiadosti.³

2.6 To isté platí pre zákon o odovzdávaní osôb. Ustanovenia o spracovaní európskeho zatykača zo strany rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) zaručujú požadovanej osobe právo byť vypočutá na pojednávaní a navyše aj právo mať obhajcu, kým súd nerozhodne o výkone európskeho zatykača. V týchto ustanoveniach, ktoré sú súčasťou oddielu 2 („Postup odovzdania“) kapitoly II zákona o odovzdávaní osôb („Odovzdanie osoby Holandskom“), však nie je uvedené, že sa *mutatis mutandis* uplatnia na (nový) § 14 ods. 3 zákona o odovzdávaní osôb, ktorý je súčasťou oddielu 1 („Podmienky odovzdania“) kapitoly II zákona o odovzdávaní osôb.

2.7 Rozhodnutie, ktorým vykonávajúci súdny orgán vydá súhlas v súlade s článkom 27 ods. 3 písm. g) a s článkom 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia, je spôsobilé zasahovať do slobody odovzdanej osoby, „keďže sa týka iného trestného činu, než je trestný čin odôvodňujúci toto odovzdanie, a môže viesť k prísnejšiemu odsúdeniu tejto osoby“.⁴

¹ Staatsblad 2021, s. 125.

² Rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:953).

³ Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona vo veci Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:494, bod 86).

⁴ Rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:953, bod 62).

2.8 Keďže rámcové rozhodnutie vychádza zo zásady, že na rozhodnutia týkajúce sa európskeho zatykača sa vzťahujú „všetky záruky, ktoré sú charakteristické pre tento druh rozhodnutí, najmä záruky vyplývajúce zo základných práv a základných právnych zásad“, čo znamená, že tieto rozhodnutia musí vydať „súdny orgán, ktorý spĺňa požiadavky na účinnú súdnu ochranu“, ⁵ tento súd sa domnieva, že konanie, v ktorom vykonávajúci súdny orgán rozhoduje o žiadosti podľa článku 27 ods. 3 písm. g) a článku 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia, musí tiež spĺňať požiadavky spojené s účinnou súdnou ochranou.

2.9 Právo na vypočutie je súčasťou práva na obhajobu, nerozlučne spätého s právom na účinnú súdnu ochranu. ⁶

2.10 Žiadosť, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, je prvou žiadosťou, o ktorej súd rozhoduje na základe aktuálne účinného zákona o odovzdávaní osôb.

2.11 Ako už bolo uvedené, dotknutá osoba je v súčasnosti vo väzbe v Maďarsku. Nebola predvolaná ani prítomná, keď rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) prejednával žiadosť. To isté platí pre právneho zástupcu dotknutej osoby počas predchádzajúceho konania o odovzdaní. Dotknutú osobu nezastupoval nijaký obhajca.

2.12 V tejto súvislosti treba odpovedať na otázku, v ktorom členskom štáte a akým spôsobom má odovzdaná osoba vykonať svoje právo na vypočutie v súvislosti so žiadosťou o súhlas v zmysle článku 27 ods. 3 písm. g) a článku 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia.

2.13 Jedným z možných výkladov je, že stačí, ak odovzdaná osoba môže vykonať svoje právo na vypočutie v členskom štáte, do ktorého bola odovzdaná, t. j. v prejednávanej veci v Maďarsku, a ak tam môže uplatniť svoje výhrady voči rozšíreniu trestných činov v rámci konania, v ktorom ju súdny orgán tohto členského štátu vypočuje v súvislosti s prípadným zrieknutím sa nároku na „speciality rule“ v zmysle článku 27 ods. 3 písm. f) rámcového rozhodnutia. Tento výklad je v súlade s jednou z dvoch možností, ktoré navrhol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona s cieľom zabezpečiť dodržanie práva na vypočutie, t. j. že „sa osobe, ktorá už bola odovzdaná, poskytne možnosť namietať proti uvedenému rozšíreniu na orgáne vydávajúcom zatykač v rámci procesného úkonu predchádzajúceho zaslaníu žiadosti tohto orgánu vykonávajúcemu orgánu“. ⁷ Proti tomuto výkladu by sa dalo namietať, že súdny orgán v tomto konaní nemá vplyv na to, či bude povolené rozšírenie trestných činov. Keď sa totiž odovzdaná osoba

⁵ Rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:953, bod 49).

⁶ Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona vo veci Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:494, bod 87).

⁷ Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona vo veci Openbaar Ministerie (Falšovanie listín) (C-510/19, EU:C:2020:494, bod 90).

odmietne zrieknuť nároku na „speciality rule“, ako je to v prejednávanej veci, práve vykonávajúcemu súdnemu orgánu prináleží vykonať toto preskúmanie.

2.14 Ďalší možný výklad spočíva v tom, že práve v štáte, ktorý odovzdanie vykonal, t. j. v prejednávanej veci v Holandsku, si odovzdaná osoba môže uplatniť právo na vypočutie v rámci konania, v ktorom vykonávajúcí súdny orgán, ktorý odovzdal dotknutú osobu, rozhoduje o udelení požadovaného súhlasu, a že keď sa vykonávajúcí súdny orgán môže navyše oboznámiť so zápisnicou z vypočutia uvedenou v predchádzajúcom bode, odovzdaná osoba mala možnosť vykonať svoje právo byť vypočutá. Proti tomuto výkladu by sa dalo namietat, že cieľom takého vypočutia nie je preskúmať žiadosť o rozšírenie trestných činov, ale umožniť dotknutej osobe, aby sa zriekla alebo nezriekla nároku na „speciality rule“, takže právo odovzdanej osoby na vypočutie nie je oboznámením sa s touto zápisnicou dostatočne zaručené.

2.15 Ešte iný výklad nakoniec spočíva v tom, že práve v členskom štáte, ktorý vykonal odovzdanie, si môže odovzdaná osoba uplatniť právo na vypočutie na pojednávaní, ktoré uskutoční vykonávajúcí súdny orgán, ktorý dotknutú osobu odovzdal, v rámci konania, v ktorom tento orgán rozhoduje o udelení požadovaného súhlasu. Ide o druhú možnosť, ktorú navrhol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona s cieľom zabezpečiť dodržanie práva na vypočutie.⁸ Pri tomto výklade vznikajú praktické problémy. Dotknutá osoba sa už totiž nenachádza v členskom štáte, ktorý ju predtým odovzdal. Rámcové rozhodnutie ani nijaký iný právny predpis Únie totiž neposkytuje právny základ na vypočutie formou videokonferencie alebo cez telefón. Z praxe prokuratúry v Amsterdame, ktorá bola pred 1. aprílom 2021 príslušná na rozhodovanie o žiadosti, vyplýva, že právny zástupca požadovanej osoby v konaní o odovzdaní sa po jej skutočnom odovzdaní už vo všeobecnosti nepovažuje za jej obhajcu, s poverením ani bez neho. Predvolať tohto právneho zástupcu na pojednanie uvedenej žiadosti teda nemá veľký zmysel. Vymenovanie advokáta *ex officio* na zastupovanie neprítomnej odovzdanej osoby vyvoláva problémy z hľadiska možností vzájomnej komunikácie tohto advokáta a dotknutej osoby, ktorá je vo väzbe v cudzine. Za týchto okolností výklad, podľa ktorého má odovzdaná osoba vykonať svoje právo na vypočutie na pojednávaní v členskom štáte, ktorý ju odovzdal, môže vyvolať komplikácie a prieťahy, zatiaľ čo ustanovenia článku 27 rámcového rozhodnutia nemôžu byť vykladané spôsobom, „ktorý by viedol k znemožneniu cieľa sledovaného rámcovým rozhodnutím, ktorý spočíva v uľahčení a urýchlení odovzdaní medzi súdnymi orgánmi členských štátov vzhľadom na vzájomnú dôveru, ktorá medzi nimi musí existovať“.⁹ Okrem toho rozhodnutie o žiadosti o rozšírenie trestných činov musí byť podľa článku 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia vydané v lehote 30 dní od doručenia žiadosti.

⁸ Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona vo veci *Openbaar Ministerie (Falšovanie listín)* (C-510/19, EU:C:2020:494, bod 90).

⁹ Rozsudok z 28. júna 2012, *West* (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, bod 77).

2.16 Otázku uvedenú v bode 2.12 nemožno považovať za *acte clair* alebo *acte éclairé*.

2.17 Tento súd preto položí Súdnu dvoru otázky [uvedené v bode 4].

Žiadosť o uplatnenie naliehavého prejudiciálneho konania

2.18 Tento súd navrhuje, aby Súdny dvor uplatnil naliehavé prejudiciálne konanie v zmysle článku 267 štvrtého odseku ZFEÚ a článku 107 rokovacieho poriadku.

2.19 Prejudiciálne otázky sa týkajú problematiky, ktorá je predmetom hlavy V tretej časti ZFEÚ. Požadovaná osoba sa aktuálne nachádza vo väzbe v Maďarsku. Tento súd nemôže prijať rozhodnutie o rozšírení trestných činov v zmysle článku 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia, pokiaľ nie je možné jasne určiť, v ktorom členskom štáte a akým spôsobom má dotknutá osoba vykonať svoje právo byť vypočutá v súvislosti s touto žiadosťou. Rozhodnutie o žiadosti môže mať vplyv na právo požadovanej osoby na osobnú slobodu. Ak tento súd udelí súhlas s rozšírením trestných činov, požadovaná osoba môže byť umiestnená do väzby za ďalšie skutky, čo môže mať za následok dlhšie trvanie väzby a v prípade odsúdenia jej môže byť uložený prísnejší trest. Ak by tento súd žiadosť zamietol, členský štát, ktorý vydal zatykač, by v zásade nemohol dotknutú osobu umiestniť do väzby za skutky, ktoré sú predmetom žiadosti, a tento členský štát by v prípade odsúdenia nemohol vykonať trest odňatia slobody uložený za tieto skutky.¹⁰ To, ako rýchlo Súdny dvor odpovie na prejudiciálne otázky, môže mať teda priamy a rozhodujúci vplyv na dĺžku trvania väzby dotknutej osoby v Maďarsku.

3. Záver

Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy tento súd rozhodol takto.

4. Rozhodnutie

Konanie sa opätovne začína a prejednanie veci sa prerušuje na neurčitú dobu.

Súdnu dvoru Európskej únie sa predkladajú tieto otázky.

I. Majú sa článok 27 ods. 3 písm. g) a článok 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV z hľadiska práva na účinnú súdnu ochranu vykladať v tom zmysle, že:

- *odovzdaná osoba má vykonať svoje právo na vypočutie v členskom štáte, ktorý vydal zatykač, pokiaľ ide o žiadosť o súhlas s rozšírením trestných činov, ak ju*

¹⁰ Rozsudok z 1. decembra 2008, Leymann a Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, bod 73).

súdny orgán tohto členského štátu vypočúva v súvislosti s prípadným zrieknutím sa nároku na „speciality rule“ podľa článku 27 ods. 3 písm. f) rámcového rozhodnutia, alebo

- *odovzdaná osoba má vykonať svoje právo na vypočutie v členskom štáte, ktorý ju predtým odovzdal, pričom ju má vypočuť vykonávajúci súdny orgán v konaní, ktorého predmetom je udelenie súhlasu s rozšírením trestných činov?*

II. Ak má odovzdaná osoba vykonať svoje právo na vypočutie v súvislosti so žiadosťou o súhlas s rozšírením trestných činov v zmysle článku 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV v členskom štáte, ktorý ju predtým odovzdal, akým spôsobom jej to tento členský štát má umožniť?

[zloženie senátu] [omissis]